

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

01.02.2023. Nr. 1-5/24

Valmieras novada pašvaldībai
pasts@valmierasnovads.lv

Zināšanai **Ogres novada bāriņtiesai**
barintiesa@ogresnovads.lv

Par speciālās izglītības programmas ieviešanu

Tiesībsargs ir saņēmis Ogres novada bāriņtiesas vēstuli par Valmieras novada pašvaldības rīcību (bezdarbību), neieviešot speciālās izglītības programmu izglītojamajiem ar garīgās veselības traucējumiem (izglītības programmas kods 21015711). Konkrētā izglītības programma nepieciešama bez vecāku gādības palikuša bērna izglītošanai atbilstoši viņa spējām un Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas ieteiktajai speciālās izglītības programmai.

Ja bērnam ir ieteikta speciālās izglītības programma ar kodu 21015711, bērnam ir speciālās vajadzības. Speciālās vajadzības ir nepieciešamība saņemt tāda veida atbalstu un rehabilitāciju, kas rada iespēju izglītojamajam apgūt izglītības programmu, ņemot vērā viņa veselības stāvokli, spējas un attīstības līmeni.¹

Izglītības likuma 3. panta pirmā daļa noteic: “Ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību.” Iekļaujoša izglītība ir process, kurā tiek nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās un samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības un izglītības ieguves procesa.² Tātad ikvienam bērnam, arī bērnam ar speciālām vajadzībām, ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību savas dzīvesvietas pašvaldībā.

Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departaments ir secinājis: “(..) iespēju iegūt pamatizglītību bērnam ar speciālām vajadzībām var nodrošināt arī vispārējās izglītības iestāde, tostarp vispārīzglītojošā klasē nodrošinot bērnam iespēju apgūt speciālo

¹ Vispārējās izglītības likuma 1. panta otrās daļas 14. punkts.

² Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija rīkojuma Nr. 436 “Par Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027. gadam” 1. pielikums.

izglītības programmu vai vispārējās izglītības programmu pēc individuāla plāna ar atbilstošiem atbalsta pasākumiem.”³

Saskaņā ar Izglītības likuma 17. panta pirmo daļu katras pašvaldības pienākums ir nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pirmsskolas izglītību un pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē. Arī Pašvaldību likumā kā viena no pašvaldības autonomajām funkcijām noteikts pienākums gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību.⁴

Pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punktā noteikto tiesībsarga kompetenci iesniegt priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu, aicinu Valmieras novada pašvaldību ieviest un īstenot speciālās izglītības programmu skolēniem ar garīgās veselības traucējumiem (izglītības programmas kods 21015711). Par paveikto un plānoto lūdzu informēt tiesībsargu līdz 2023. gada 3. aprīlim.

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

³ Augstākās tiesas 27.09.2019. lēmums lietā Nr. SKA-1601/2019 670013119.

⁴ Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 4. punkts.